

- 1) gdy osoba ograniczona w prawach zmuszona jest ponieść wydatek jednorazowy lub ponosić wydatki okresowe dla usunięcia lub zmniejszenia przeszkód utrudniających w znacznym stopniu korzystanie z nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem, a spowodowanych ograniczeniami wymienionymi w ust. 1;
- 2) gdy osoba ograniczona w prawach została wskutek wprowadzenia ograniczeń pozbawiona w całości lub w części pobieranych przed ich wprowadzeniem przychodów z nieruchomości;
- 3) zbycia na skutek zarządzenia organu określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 1 nieruchomości lub praw związanych z nieruchomością za cenę niższą od sumy odszkodowania, jakie przed wprowadzeniem ograniczeń przypadłoby za nieruchomość lub prawa z nią związane w razie wywłaszczenia na podstawie dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (Dz. U. z 1952 r. Nr 4, poz. 31).

§ 4. 1. Prawo do odszkodowania (§ 3) nie przysługuje osobom, które w chwili wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 1 były już w tym samym rozmiarze na podstawie dotychczasowych przepisów ograniczone w swych prawach związanych z nieruchomością.

2. Odszkodowanie nie należy się w przypadkach:

- 1) wydania nakazu usunięcia lub zmiany budowli i urządzeń, wniesionych bez zezwolenia właściwego organu oraz takich budowli i urządzeń, co do których ze sposobu ich wykonania, czasu powstania albo innych okoliczności da się stwierdzić, że zostały dokonane w celu osiągnięcia odszkodowania;
- 2) odmowy udzielenia przez właściwy organ zezwolenia na wzniesienie lub zmianę budowli i urządzeń, co do których da się stwierdzić, że zostały one zaprojektowane w celu osiągnięcia odszkodowania.

§ 5. 1. Przy szacowaniu szkód wynikających z konieczności ponoszenia wydatków okresowych lub pozbawienia przychodów z nieruchomości uwzględnia się wydatki lub przychody za okres nie przekraczający trzech lat.

2. Odszkodowanie z powodu pozbawienia przychodów z nieruchomości nie może przekraczać 50% sumy odszkodowania, jakie przypadłoby za nieruchomość

w razie jej wywłaszczenia na podstawie dekretu z dnia 26 kwietnia 1949 r. o nabywaniu i przekazywaniu nieruchomości niezbędnych dla realizacji narodowych planów gospodarczych.

§ 6. W sprawie odszkodowania orzeka prezydium rady narodowej właściwej ze względu na miejsce położenia nieruchomości. Prezydium rady narodowej orzeka po wysłuchaniu opinii powołanych przez siebie rzeczoznawców lub rzeczoznawcy.

§ 7. 1. Odszkodowanie przyznaje się na wniosek poszkodowanego, złożony prezydium właściwej rady narodowej.

2. We wniosku należy:

- 1) wymienić nieruchomość, w stosunku do której wprowadzono ograniczenie;
- 2) określić rodzaj ograniczenia;
- 3) określić szczegółowo rodzaj i wysokość poniesionych szkód oraz powołać dowody na ich stwierdzenie.

3. Do wniosku należy dołączyć dokumenty stwierdzające prawo własności nieruchomości lub praw z nią związanych, a w razie potrzeby — również niezbędne plany i opisy.

§ 8. Orzeczenie prezydium rady narodowej powinno być wydane najpóźniej w ciągu dwóch miesięcy od dnia złożenia wniosku o przyznanie odszkodowania.

§ 9. 1. Od orzeczenia prezydium rady narodowej przysługuje osobie zainteresowanej prawo wniesienia odwołania do prezydium rady narodowej bezpośrednio wyższego stopnia.

2. Odwołanie wnosi się na piśmie, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia, za pośrednictwem prezydium rady narodowej, które wydało orzeczenie.

§ 10. 1. Prezydium rady narodowej przesyła ostateczne orzeczenie o przyznaniu odszkodowania do Ministra Obrony Narodowej, który w ciągu 30 dni od dnia otrzymania orzeczenia dokona wypłaty odszkodowania.

2. Tryb wypłaty sum przekraczających 15.000 zł ustali Minister Finansów.

§ 11. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom Obrony Narodowej i Finansów.

§ 12. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: B. Bierut

329

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW I MINISTRA BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO

z dnia 15 grudnia 1952 r.

w sprawie wykonania niektórych przepisów dekretu o dowodach osobistych.

Na podstawie art. 18 ust. 1 dekretu z dnia 22 października 1951 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 55, poz. 382) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Powołane w rozporządzeniu:

- 1) artykuły bez bliższego określenia — oznaczają arty-

kuly dekretu z dnia 22 października 1951 r. o dowodach osobistych (Dz. U. Nr 55, poz. 382);

- 2) paragrafy bez bliższego określenia — oznaczają paragrafy rozporządzenia.

Rozdział 2.

Wpisy dotyczące przyjęcia i zwolnienia z pracy.

§ 2. 1. Państwowe i spółdzielcze zakłady pracy oraz organizacje społeczne o znaczeniu ogólnopaiństwo-

wym obowiązane są w dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości zatrudnionych u nich osób dokonywać wpisów o dacie przyjęcia do pracy i zwolnienia.

2. Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Bezpieczeństwa Publicznego określi, które organizacje społeczne uważa się za organizacje o znaczeniu ogólnopaństwowym w rozumieniu rozporządzenia.

R o z d z i a ł 3.

Wpisy dotyczące zmiany stanu cywilnego.

§ 3. 1. Posiadacz dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości obowiązany jest w przypadkach zmiany stanu cywilnego przedłożyć swój dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości urzędowi stanu cywilnego, określonymu w ust. 2, w celu dokonania w nim wpisu o zaszłej zmianie.

2. Do dokonania wpisu właściwy jest urząd stanu cywilnego miejsca sporządzenia aktu stanu cywilnego lub miejsca orzeczenia sądowego, albo urząd stanu cywilnego miejsca zamieszkania posiadacza dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości.

3. Wpis może być dokonany wyłącznie na podstawie sporządzonego przez urząd stanu cywilnego aktu stanu cywilnego.

§ 4. 1. Czynności związane z wpisem stanu cywilnego powinny być dokonywane przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub jego zastępcę.

2. Wpisu dokonuje się na stronie „Adnotacje”.

R o z d z i a ł 4.

Wymiana dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości w przypadku upływu czasu jego ważności.

§ 5. 1. Posiadacz dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości powinien w terminie jednego miesiąca przed upływem czasu ważności posiadanego dowodu lub zaświadczenia przedłożyć właściwemu organowi administracji dokumenty określone w art. 9; dokumenty te może zainteresowany przedłożyć w posterunku (komisariacie) Milicji Obywatelskiej miejsca zamieszkania.

2. Ubiegający się o wymianę dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości może być zwolniony od przedłożenia świadectwa urodzenia lub innego dokumentu zastępczego, stwierdzającego czas i miejsce urodzenia, jeżeli świadectwo lub dokument taki znajduje się w posiadaniu organu meldunkowego albo organu wydającego dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości.

3. O złożeniu dokumentów wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

R o z d z i a ł 5.

Postępowanie w przypadku wyjazdu za granicę posiadacza dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości.

§ 6. 1. Posiadacz dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości otrzymujący paszport na wyjazd za granicę obowiązany jest jednocześnie z je-

go odbiorem złożyć swój dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości, na czas pobytu za granicą — organowi administracji, który mu paszport wydaje.

2. Członkowie załóg statków powietrznych przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Linie Lotnicze „Lot” oraz konduktorzy przedsiębiorstwa państwowego „Orbis”, obsługujący międzynarodowe pociągi, otrzymujący paszport z prawem wielokrotnego przekroczenia granicy, obowiązani są złożyć swoje dowody lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości organowi administracji, o którym mowa w ust. 1, na czas posiadania paszportu.

3. O złożeniu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

4. Osobom w wieku powyżej lat 16, nie obowiązującym do posiadania dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości, organ administracji wydający paszport na wyjazd za granicę wydaje odpowiednie zaświadczenie.

§ 7. 1. Przy wyjeździe za granicę na podstawie paszportu zbiorowego wyjeżdżający obowiązani są złożyć swoje dowody osobiste lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości na czas pobytu za granicą w powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej według miejsca zamieszkania, a jeżeli wyjazd następuje z Warszawy — w Biurze Paszportów Zagranicznych Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego.

2. Podstawą do złożenia dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości jest zaświadczenie organu administracji wydającego zezwolenie na wyjazd o wpisaniu składającego dowód lub zaświadczenie do paszportu zbiorowego, o czym organ ten zawiadamia każdego wyjeżdżającego.

§ 8. 1. Osoby, które ze względu na charakter pracy uprawnione są do przekraczania granicy bez paszportu, obowiązane są złożyć swoje dowody osobiste lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości:

- 1) personel kolejowy przekraczający granicę — u organów Wojsk Ochrony Pogranicza w miejscu przekroczenia granicy, na czas pobytu za granicą;
- 2) załogi statków żeglugi śródlądowej — w powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej według miejsca zamieszkania, na czas sezonu nawigacyjnego;
- 3) załogi morskich statków handlowych oraz morskich statków rybackich — w powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej właściwej ze względu na położenie przedsiębiorstwa żeglugowego lub rybackiego, w którym członkowie załogi są zatrudnieni, bądź portu lub przystani zarejestrowania statku, na czas rejsu.

2. O złożeniu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 i 3 wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

§ 9. Obywatel polski przekraczający granicę obowiązany jest na żądanie organów Wojsk Ochrony Pogranicza okazać, oprócz dokumentu uprawniającego do przekroczenia granicy, zaświadczenie o złożeniu u właściwych organów dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości albo też okazać zaświadczenie o nieposiadaniu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości (§ 6 ust. 4).

§ 10. 1. Obywatel polski po powrocie z zagranicy obowiązany jest w ciągu trzech dni od dnia przekroczenia granicy odebrać swój dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości od organu administracji, który mu wydał zaświadczenie o jego złożeniu, a w przypadku nieotrzymania takiego zaświadczenia (§ 8 ust. 1 pkt 1) niezwłocznie po powrocie — od organu administracji, u którego dokument złożył.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy osób wymienionych w § 6 ust. 2 oraz w § 8 ust. 1 pkt 2, które obowiązane są odebrać swoje dowody osobiste lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości przy zwrocie paszportu lub zaświadczenia o złożeniu dokumentu, nie później jednak niż po zakończeniu sezonu nawigacyjnego.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy także osób wymienionych w § 8 ust. 1 pkt 3, jeżeli przerwa między jednym a drugim rejsem trwa krócej niż 30 dni.

§ 11. Obywatel polski wyjeżdżający za granicę obowiązany jest do zameldowania w miejscu swego zamieszkania czasowej nieobecności, niezależnie od czasu jej trwania, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

§ 12. 1. Osoby, korzystające z ułatwień w małym ruchu granicznym, obowiązane są przed przekroczeniem granicy złożyć swoje dowody osobiste lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości w powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej według miejsca zamieszkania.

2. Przepis ust. 1 dotyczy także osób zatrudnionych przy naprawie urządzeń granicznych (mostów, budowli wodnych itp.).

3. Powiatowa komenda Milicji Obywatelskiej, odbierając dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości, wydaje zainteresowanemu odpowiednie zaświadczenie.

§ 13. Zaświadczenia, o których mowa w niniejszym rozdziale, są drukami ścisłego zarachowania.

Rozdział 6.

Postępowanie w przypadku uzyskania zezwolenia na zmianę obywatelstwa polskiego.

§ 14. 1. Osoby, które uzyskały zezwolenie na zmianę obywatelstwa polskiego, obowiązane są złożyć swoje dowody osobiste lub tymczasowe zaświadczenia tożsamości niezwłocznie po otrzymaniu zezwolenia na zmianę obywatelstwa — w powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej według miejsca zamieszkania.

2. O złożeniu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

Rozdział 7.

Postępowanie w przypadku zgonu posiadacza dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości.

§ 15. 1. W przypadku zgonu posiadacza dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości należy dowód lub zaświadczenie zmarłego zwrócić najpóźniej w ciągu trzech dni od chwili zgonu właściwemu organowi administracji.

2. Do zwrotu dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości zmarłego obowiązani są domownicy zmarłego, a w ich braku prowadzący meldunki. Za domowników zmarłego uważa się małżonka lub dzieci zmarłego oraz wszystkie osoby, które pozostawały ze zmarłym we wspólnym gospodarstwie.

§ 16. 1. Domownicy obowiązani są złożyć dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości zmarłego u prowadzącego meldunki (sołtysa).

2. Jeżeli zgon posiadacza dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości nastąpił w hotelu, domu wypoczynkowym itp., zobowiązanym do przekazania dowodu lub zaświadczenia zmarłego prowadzącemu meldunki (sołtysowi) jest kierownik hotelu, domu wypoczynkowego itp.

3. Prowadzący meldunki (sołtys) przekazuje dowód osobisty lub tymczasowe zaświadczenie tożsamości zmarłego powiatowej komendzie Milicji Obywatelskiej według miejsca jego zgonu, a jeżeli w miejscu tym nie ma powiatowej komendy Milicji Obywatelskiej — najbliższemu posterunkowi lub komisariatowi Milicji Obywatelskiej.

§ 17. Jeżeli zmarły nie miał domowników, dozorca domu lub administrator domu, w którym zgon nastąpił — powinien bezzwłocznie zawiadomić o zgonie prowadzącego meldunki (sołtysa), który obowiązany jest postąpić z dowodem osobistym lub tymczasowym zaświadczeniem tożsamości zmarłego w sposób określony w § 16 ust. 3.

§ 18. Urzędy stanu cywilnego obowiązane są wypisy aktów zgonu osób zmarłych przysyłać powiatowym komendom Milicji Obywatelskiej według miejsca zgonu.

Rozdział 8.

Postępowanie w przypadku utraty dowodu osobistego lub tymczasowego zaświadczenia tożsamości.

§ 19. 1. W przypadku zagubienia, kradzieży albo zniszczenia dowodu osobistego, tymczasowego zaświadczenia tożsamości lub zaświadczenia o złożeniu tych dokumentów należy w ciągu 24 godzin zawiadomić o tym najbliższy posterunek lub komisariat Milicji Obywatelskiej oraz organ, który utracony dokument wystawił.

2. O zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, wydaje się zainteresowanemu zaświadczenie.

§ 20. Powiatowa komenda Milicji Obywatelskiej według miejsca zamieszkania osoby, która dokument utraciła, powinna wydać osobie tej tymczasowe zaświadczenie tożsamości z terminem ważności na okres nie krótszy od trzech miesięcy.

§ 21. Osoba, która znalazła dowód osobisty, tymczasowe zaświadczenie tożsamości lub zaświadczenie o złożeniu tych dokumentów, obowiązana jest w ciągu 24 godzin złożyć je w najbliższym posterunku lub komisariacie Milicji Obywatelskiej.

Rozdział 9.

Przepisy końcowe.

§ 22. Sposoby dokonywania wpisów w dowodach osobistych i tymczasowych zaświadczeniach tożsamości określi Prezes Rady Ministrów i Minister Bezpieczeństwa Publicznego, a wzory zaświadczeń, o których mowa w rozporządzeniu, określi Minister Bezpieczeństwa Publicznego w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *B. Bierut*

Minister Bezpieczeństwa Publicznego: *St. Radkiewicz*

WARUNKI PRENUMERATY DZIENNIKA USTAW

na rok 1953

Oplata za prenumeratę Dziennika Ustaw w 1953 r. wynosi:

	bez załączników	z załącznikami
rocznie	45,— zł	60,— zł
półrocznie	27,— zł	36,— zł

W formie załączników opatrzonych odrębną numeracją stron drukowane są obszerniejsze akty z zakresu stosunków międzynarodowych.

Oplata powinna być uiszczona co najmniej na miesiąc przed okresem prenumeraty, a więc za okres roczny lub za I półrocze — do dnia 30 listopada br., za II półrocze — do dnia 31 maja 1953 r. Do abonentów, którzy opłacą prenumeratę po tych terminach, wysyłka pierwszych numerów zostanie dokonana z opóźnieniem.

Prenumeratę zgłaszać można tylko na okres roczny (od 1. I) lub na okres półroczny (od 1. I i od 1. VII). Rachunki za prenumeratę wystawiane nie będą.

Jednostki pozostające na rozrachunku gospodarczym powinny wpłacić należność za prenumeratę na konto P.K.O. I-4797/431 w terminach wyżej podanych. Na odcinku wpłaty należy podać dokładny adres wysyłkowy (z uwzględnieniem ulicy i Nr domu oraz ilość zamawianych egzemplarzy Dziennika Ustaw. Celem uniknięcia zbędnej korespondencji należy zaniechać wysyłania pisemnych zamówień na prenumeratę, otrzymana wpłata będzie bowiem traktowana jako zamówienie. Należy także zaniechać nadsyłania zawiadomień o dokonaniu wpłat.

Jednostkom objętym budżetem centralnym i terenowym nadal przysługuje prenumerata bezpłatna. Wysyłka w 1953 r. dokonywana będzie w zasadzie na podstawie rozdzielników na 1952 r. Wszelkie ewentualne zmiany w dotychczasowych rozdzielnikach powinny być zgłoszone do właściwego ministerstwa (urzędu centralnego prezydium wojewódzkiej rady narodowej), a nie wprost do Administracji Wydawnictw U. R. M.

Reklamacje z powodu niedoręczenia poszczególnych numerów wnosić należy do Administracji Wydawnictw U. R. M. (Warszawa, ul. Bracka 20a) w terminie 10 do 15 dni po otrzymaniu następnego numeru.

Pojedyncze egzemplarze Dziennika Ustaw nabywać można w Administracji Wydawnictw U. R. M., Warszawa, Bracka 20a, w punktach sprzedaży: w Warszawie: „Dom Książki”, Księgarnia Prawno-ekonomiczna, pl. 3 Krzyży 12, kiosk „Domu Książki” w gmachu Sądów, al. Gen. Świerczewskiego 127 w Łodzi przy ul. Nowotki 21 (Hipoteka), w kasach Sądów Wojewódzkich: w Białymstoku, Katowicach, Kielcach, Koszalinie, Rzeszowie, Wrocławiu i Zielonej Górze oraz w kasach Sądów Powiatowych: w Bydgoszczy, Bytomiu, Cieszyńsku, Częstochowie, Gdańsku, Gdyni, Gliwicach, Gnieźnie, Jeleniej Górze, Kaliszu, Krakowie, Lublinie, Nowym Sączu, Olsztynie, Opolu, Ostrowiu Wlkp., Poznaniu, Przemysłu, Raciborzu, Radomiu, Szczecinie, Tarnobrzegu, Toruniu i Zamościu.

Redakcja: Urząd Rady Ministrów — Biuro Prac Ustawodawczych, Warszawa, ul. Krakowskie Przedm. 46/48. Administracja: Administracja Wydawnictw U. R. M., ul. Bracka 20a.

Tłoczono z polecenia Prezesa Rady Ministrów w Drukarni Akcydensowej w Warszawie ul. Tamka 3.